

3.1. Aktionærsammensætningen i bankTrelleborg og Roskilde Bank	7
3.2. De undersøgte institutternes markedsføringsmateriale	10
3.2.1. Finanstilsynets erfaringer vedr. markedsføring fra on-site inspektionerne.....	10
3.2.2. Regulering og vurdering af markedsføring.....	10
3.2.3. Arbejdsgruppens forslag vedrørende markedsføring.....	11
3.3. Fordelsprogrammer	11
3.3.1. Finanstilsynets erfaringer vedr. fordelsprogrammer fra on-site inspektionerne.....	12
3.3.2. Regulering og vurdering af fordelsprogrammer.....	12
3.3.3. Arbejdsgruppens forslag vedr. fordelsprogrammer.....	13
3.4. Rådgivning om egne aktier	14
3.4.1. Finanstilsynets erfaringer vedr. rådgivning om køb af egne aktier fra on-site inspektionerne.....	14
3.4.2. Regulering af rådgivning om køb af egne aktier.....	15
3.4.3. Arbejdsgruppens forslag vedr. rådgivning om køb af egne aktier.....	15
3.5. Uanmodet henvendelse i forbindelse med investering i værdipapirer	17
3.5.1. Arbejdsgruppens forslag om uanmodet henvendelser.....	18
3.6. Lån til finansiering af køb af egne aktier og garantbeviser	18
3.6.1. Regler vedr. lån til finansiering af køb af aktier og garantbeviser.....	18
3.6.2. Arbejdsgruppens forslag vedr. lån til køb af egne aktier og garantbeviser.....	19
3.7. Placering af pensions- og børneopsparing i egne aktier	19
3.7.1. Arbejdsgruppens forslag vedr. placering af børneopsparing.....	20
3.8. Bonusordninger	21
3.8.1. Arbejdsgruppens anbefalinger.....	22
Bilag 1 - Regelgrundlag	23
Bilag 2 – bankTrelleborg & Roskilde Bank	26
Bilag 3 - Markedsføring	29
Bilag 4 - Fordelsprogrammer	33

1. Indledning

I lyset af den finansielle turbulens, der i Danmark begyndte med salget af bankTrelleborg til Sydbank i starten af 2008, som fik ny næring da Nationalbanken overtog Roskilde Bank i august 2008, har der været sat fokus på pengeinstitutters markedsføring, rådgivning og salg af egne aktier og garantbeviser samt finansieringen heraf. Der har herunder været fremsat forslag om, at der bør være et forbud mod at pengeinstituttet sælger sine egne aktier.

På denne baggrund har økonomi- og erhvervsministeren bedt Finanstilsynet indlede drøftelser med Forbrugerrådet, Finansrådet og Dansk Aktionærforening med henblik på at undersøge om den nuværende regulering fungerer efter hensigten, eller om der er behov for stramninger på området. Finansforbundet er indtrådt i arbejdsgruppen efterfølgende.

Finanstilsynet har til brug for udarbejdelse af denne rapport indkaldt materiale fra 14 forskellige pengeinstitutter, primært mindre pengeinstitutter. Institutterne er blevet bedt om at indsende det markedsføringsmateriale, der anvendes i forbindelse med salg af egne aktier, deres politik for interessekonflikter, interne forretningsgange og instrukser i forbindelse med salg af egne aktier samt eventuelle aflønnings- og incitamentsordninger. På baggrund af det indkaldte materiale udvalgte Finanstilsynet tre institutter, hvor tilsynet har gennemført en egentlig inspektion.

Ved udvælgelsen har tilsynet fokuseret på pengeinstitutternes markedsføring af fordelsprogrammer. Således har de 3 undersøgte pengeinstitutter alle progressive aktionærfordelsprogrammer. Herudover var inspektionerne koncentreret om rådgivning i forbindelse med salg af egne aktier/garantbeviser, lån til finansiering af køb af egne aktier og garantbeviser, placering af pension og børneopsparing i pengeinstituttets egne aktier og garantbeviser samt bonusordninger for instituttets ansatte.

Der er den 5. oktober 2008 indgået en politisk aftale om sikring af den finansielle stabilitet. Aftalen indeholder en række tiltag, der spænder et sikkerhedsnet ud under de danske pengeinstitutter. I aftalen henvises til denne rapport og det fremgår, at aftaleparterne vil overveje behovet for stramninger i forbindelse med rådgivning og salg af egne aktier i lyset af arbejdsgruppens anbefalinger.

Arbejdsgruppen har ikke beskæftiget sig med andelskasser og andelskassers salg af andelsbeviser. Dette skyldes, at der for andelskasser gælder særlige vilkår for at blive medlem.

2. Resume af rapporten og arbejdsgruppens forslag

Finanstilsynets erfaringer fra undersøgelse af materiale fra de 14 pengeinstitutter, tilsynets 3 inspektioner og de to hændelsesforløb (bankTrelleborg og Roskilde bank, se bilag 2) viser, at

- der er en tradition for lokalforankring, hvor kunderne støtter op om deres lokale pengeinstitut – den årlige generalforsamling er et lokalt samlingspunkt,
- pengeinstitutter har indført aktionær- og garantfordelsprogrammer for at belønne deres kunder og sikre deres loyalitet,

- mange lokale pengeinstitutter har ført en ekspansiv politik siden år 2000, hvor man har haft behov for at få tilført ansvarlig kapital – det er sket gennem en aktiv markedsføring af egne aktier og garantbeviser og i visse tilfælde til lån til køb af egne aktier,
- der indtil november 2007 ikke har været specifikke regler om markedsføring af værdipapirer – herunder egne aktier,
- egne aktier og garantbeviser er blevet markedsført med et ensidigt fokus på fordele – både kursstigninger, udbytte og fordelsprogrammer,
- bankaktier har haft en lang opgangsperiode med voldsomme kursstigninger, og at der blandt kunder var udtalt ønske om at få del i den gevinst,
- der først i november 2007 træder nye regler i kraft om systematisk rådgivning i forbindelse med værdipapirhandel – men de fleste kunder har købt inden da,
- kunder har købt egne aktier og garantbeviser ud fra andet end investeringshensyn (adgangsbilletten til generalforsamlingen) og uden fokus på risici, og
- Roskilde Bank har haft en forventning om, at erhvervskunder, der fik store kreditter, samtidig investerede i bankens aktier (noget for noget),
- nogle banker ikke har været tilstrækkeligt opmærksomme på reglerne om uanmodet henvendelse i lov om forbrugeraftaler.

Følgende anbefalinger adresserer de problemer, som ovennævnte erfaringer giver anledning til:

Markedsføring af egne aktier og garantbeviser

Bekendtgørelse om investorbeskyttelse¹ indeholder følgende regler om markedsføring af værdipapirer

- § 8, stk. 1, som stiller krav om at markedsføring skal være klar og ikke vildledende - d.v.s. ikke med et ensidigt fokus på fordele og uden omtale af risici
- § 8, stk. 3, nr. 3, som stiller krav om at markedsføring med tidligere afkast skal medtage oplysninger om udvikling i 5 år og angive at det ikke er en pålidelig indikator for fremtiden – d.v.s. ikke kun at kursen er steget, men at det også kan gå den anden vej.

Finanstilsynet præciserer bekendtgørelsens § 8 således, at kravet om oplysning for de 5 foregående år også gælder for udviklingen i aktiekursen. Finanstilsynet udarbejder en vejledning, som præciserer indholdet af § 8, stk. 1 og stk. 3, nr. 3.

Endvidere indføres bødestraf for overtrædelse af bekendtgørelsens markedsføringsbestemmelser, da disse bestemmelser skal fortolkes i overensstemmelse med de tilsvarende regler i bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder, som er forbundet med strafansvar ved overtrædelse.

---

¹ Bekendtgørelse nr. 809 af 29. juni 2007 om investorbeskyttelse ved værdipapirhandel

Finanstilsynet udarbejder en vejledning, der præciserer god skik bekendtgørelsens regler om markedsføring, så det tydeligt fremgår, at markedsføring af garantbeviser skal ske i overensstemmelse med god skik bekendtgørelsen.

Dansk Aktionærforening og Forbrugerrådet er af den opfattelse, at der alene må ske aktiv markedsføring og anprisning af pengeinstitutternes egne aktier i forbindelse med en emission, da det er det eneste tidspunkt, hvor der foreligger en ordentlig og tilstrækkelig information om pengeinstituttets forhold. Finansrådet har hertil bemærket, at en sådan begrænsning i adgangen til markedsføring og anprisning af bankers og sparekassers egne aktier vil forringe likviditeten i de pågældende aktier til væsentlig skade for kunder, der ønsker at sælge aktierne.

Endelig ønsker Finansrådet det belyst, hvordan MiFID spiller sammen med de oplysningsforpligtelser, der gælder i forbindelse med emissioner og de dertil hørende prospekter. Finanstilsynet arbejder videre med denne problemstilling.

Forbud mod progressive aktionær- og garantfordele

Kunder skal ikke længere belønnes med kontante fordele ved at investere i pengeinstituttet. Det anbefales derfor at indføre et forbud mod progressive fordelsprogrammer suppleret med en øvre grænse for det beløb, der udløser aktionær- eller garantfordele. Arbejdsgruppen anbefaler, at beløbet fastsættes til 30.000 kr. på tidspunktet for anskaffelsen af aktierne/garantbeviserne. Der kan heller ikke inden for grænsen på 30.000 kr. være progressivitet.

Finanstilsynet udarbejder nærmere regler herom.

Rådgivning i forbindelse med køb af egne aktier og garantbeviser

Bekendtgørelse om investorbekendtgørelse ved værdipapirhandel indeholder et krav om, at en kunde skal have lavet en egnethedstest, når kunden modtager investeringsrådgivning i pengeinstituttet.

Bestemmelsen skal sikre, at kunder, der henvender sig til et pengeinstitut for at få investeringsrådgivning får udarbejdet en investeringsprofil, hvor kundens risikovillighed afdækkes. Henvender en kunde sig for at købe en aktie, skal pengeinstituttet som minimum sikre, at kunden kender risikoen ved at investere i aktier. Kun handler, som har karakter af en egentlig bestilling og som foretages på kundens eget initiativ, dvs. som execution only, kan gennemføres helt uden rådgivning.

Finanstilsynet vil have særlig fokus på handel med egne aktier i forbindelse med temainspektioner vedr. værdipapirhandel.

Reglerne understøttes af en henstilling fra Finansrådet om, at når pengeinstitutter rådgiver kunder om salg af egne aktier og garantbeviser, skal pengeinstituttet

have særlig fokus på, om køb af aktien svarer til kundens risikoprofil og sikre, at der er en passende risikospredning.

Arbejdsgruppen anbefaler, at alle pengeinstitutter, når de rådgiver kunder om værdipapirhandel generelt, er opmærksomme på, om kunderne ved tidligere lejligheder har købt egne aktier i et sådant omfang, at kunden ikke har en passende risikospredning.

Finanstilsynet vil ændre bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder, så det tydeligt fremgår, at der også gælder en rådgivningsforpligtelse i forbindelse med salg af garantbeviser.

Uanmodet henvendelse i forbindelse med investeringsvalg

Finanstilsynet udarbejder en vejledning, der præciserer reglerne om uanmodet henvendelse i forbindelse med investering i værdipapirer og andre relaterede bankforretninger.

Forbud mod tilbud om lån til køb af egne aktier og garantbeviser

- Et pengeinstitut må ikke tilbyde at lånefinansiere køb af egne aktier og garantbeviser.

Der indføres et forbud svarende til lov om finansiel virksomhed² § 46.

I Roskilde Bank var der mange erhvervsdrivende, der købte bankens egne aktier i forbindelse med, at banken ydede den erhvervsdrivende store anlægs lån. Filosofien var, at banken gerne så, at den erhvervsdrivende blev aktionær i banken, når man belastede balancen hårdt. Et såkaldt "noget for noget princip".

De to forbud understøttes af en tilkendegivelse fra Finansrådet om at "noget for noget princippet" er uacceptabelt.

Forbud mod at placere hele børneopsparingen i et værdipapir eller garantbevis

Finanstilsynet udarbejder placeringsregler, som sikrer en risikospredning, når en børneopsparing investeres i værdipapirer eller garantbeviser.

Finanstilsynet vil foretage ændring i bekendtgørelse om puljepension og andre skattebegunstigede opsparingsformer mv., så det sikres, at man maksimalt kan investere 1 års indskud i et bestemt værdipapir.

---

² Bekendtgørelse af lov om finansiel virksomhed nr. 897 af 4. september 2008

Bonusprogrammer til de ansatte

Arbejdsgruppen anbefaler, at individuelle og kollektive bonusordninger ikke er knyttet op på salg af egne aktier og garantbeviser.

Arbejdsgruppens anbefalinger støttes op af en henstilling fra Finansrådet.

Lov om finansiel stabilitet

Arbejdsgruppens anbefalinger skal ses i sammenhæng med den politiske aftale om sikring af finansiel stabilitet i Danmark. Aftalen indeholder bl.a. et forbud mod at institutter, der deltager i ordningen udbetaler udbytte eller etablerer nye tilbagekøbsprogrammer i ordningens levetid. Desuden må institutter ikke igangsætte nye aktieoptionsprogrammer, og eksisterende programmer må ikke forlænges eller fornys.

3. Finanstilsynets off-site undersøgelser og on-site inspektioner

Indledningsvist henvises til bilag 1, hvor det gældende regelsæt er beskrevet.

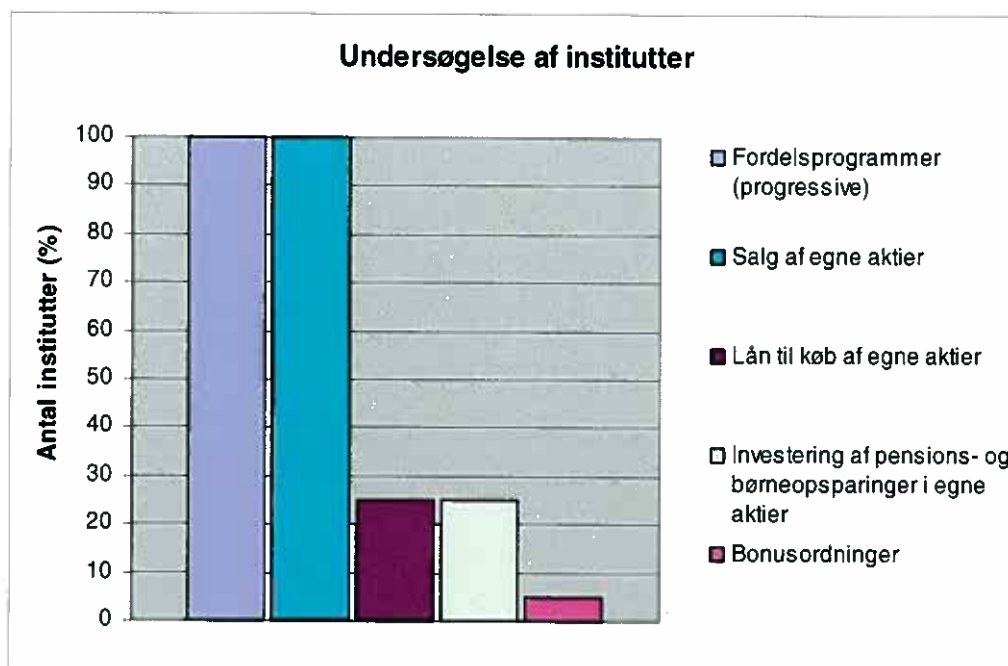
Finanstilsynet har til brug for udarbejdelse af denne rapport undersøgt aktionærsammensætningen og udviklingen heri i bankTrelleborg og Roskilde Bank, se nærmere bilag 2.

Finanstilsynet har endvidere indkaldt materiale fra 14 forskellige pengeinstitutter, primært mindre pengeinstitutter. Institutterne er blevet bedt om at indsende det markedsføringsmateriale, der anvendes i forbindelse med salg af egne aktier, deres politik for interessekonflikter, interne forretningsgange og instrukser i forbindelse med salg af egne aktier samt eventuelt aflønnings- og incitamentsordninger.

På baggrund af det indkaldte materiale udvalgte Finanstilsynet tre institutter, hvor tilsynet har gennemført 3 on-site inspektioner. Inspektionerne er gennemført i 2 banker og 1 garantsparekasse.

Nedenfor ses en oversigt over hvor mange institutter som Finanstilsynet har modtaget materiale fra, der har fordelsprogrammer, sælger egne aktier, yder lån til investering i deres egne aktier mv.

Fig. 1. Oversigt over det indkomne materiale

3. 1. Aktionærsammensætningen i bankTrelleborg og Roskilde Bank

bankTrelleborg

bankTrelleborg var oprindeligt en garantsparekasse, der i marts 2007 blev omdannet til en bank. I forbindelse med omdannelsen blev sparekassens garantier tilbudt at konvertere deres garantikapital til aktier i den nye bank. Garantier i sparekassen havde typisk haft garantbeviser for en værdi af 20.000 kr., som udløste fuld deltagelse i sparekassens fordelsprogram.

Hovedparten af garanterne i den gamle sparekasse valgte at konvertere deres indskudte garantikapital til aktier. For hver 1.000 kr. garantikapital, som kunden havde på konverteringstidspunktet, fik kunden 4 aktier à nominelt 20 kr., svarende til en kurs på 250 kr. pr. aktie. Mange familier havde eller anskaffede sig i forbindelse med omdannelsen garantbeviser til alle medlemmer i familien.

Ligeledes var det ikke ualmindeligt, at børns børneopsparing var placeret i garantbeviser, og at disse garantbeviser blev konverteret til aktier.

bankTrelleborg havde på tidspunktet for beslutning om fusion med Sydbank A/S godt 14.000 aktionærer. Heraf ejede ca. 12.000 aktionærer 80 aktier hver.

Imidlertid var der som ovenfor anført mange familier, hvor alle medlemmer i familien hver ejede 80 aktier.

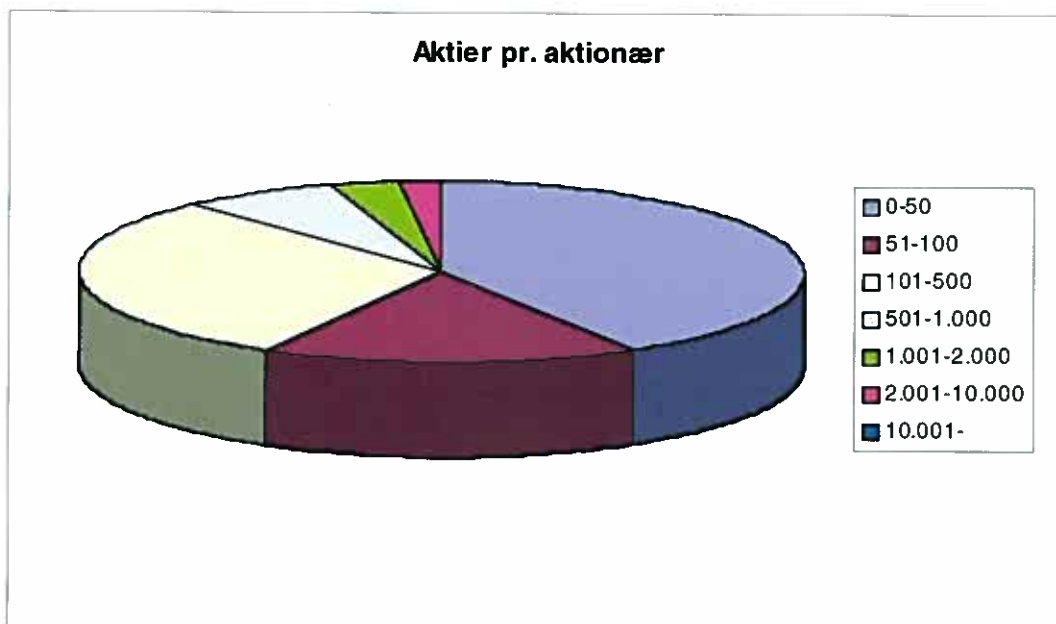
Roskilde Bank

Antallet af aktionærer i Roskilde bank er steget voldsomt i de senere år. Banken havde ved udgangen af 2004 ca. 20.000 aktionærer. Dette tal var ved udgangen af 2007 steget til ca. 32.500.

Hovedparten af aktionærene i Roskilde Bank A/S har små og mindre aktieposter, hvilket afspejler sig i fordelingen af antal aktier pr. aktionær. Således har 13.418 aktionærer mellem 1-50 aktier hver og tegner sig herved for 41 % af den samlede aktionærkreds. 5.375 aktionærer har mellem 51-100 aktier hver. Denne gruppe udgør 17 % af den samlede aktionærkreds. Endelig har 9.720 aktionærer mellem 101-500 aktier hver og udgør 30 % af den samlede aktionærkreds. De resterende aktionærer, som udgør godt 3.500, har aktieposter på min. 501 eller mere. Til illustration kan nævnes, at der alene er 18 aktionærer, der ejer mere end 50.000 aktier hver.

Fig. 2. Fordeling af antal aktier pr. aktionærer

Anm.: Antallet af aktionærer, der har mere end 10.001 aktier hver er så lille, at det ikke kan opgøres i procent. Der er alene 80 aktionærer, der har mere end 10.001 aktier hver.

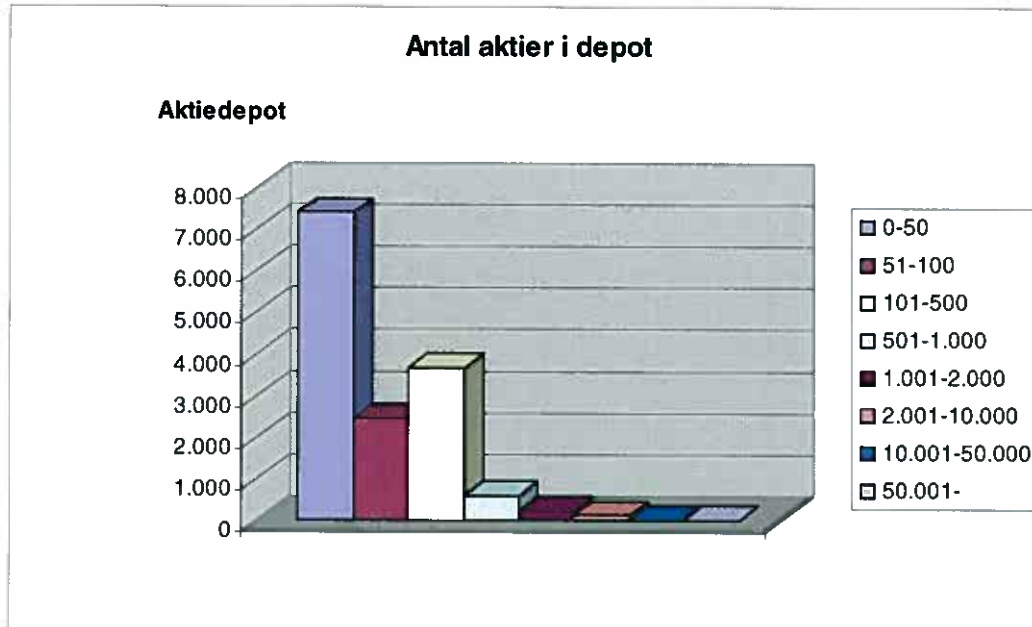
Roskilde Bank har oplyst, at banken har ydet 2.055 aktielån reserveret alene til køb af Roskilde Bank aktier. Disse lån er etableret i perioden fra starten af 1990'erne og frem til i dag. Hovedparten af de 2.055 lån er ydet til privatkunder og udgør for størstedelen mindre beløb. Således er 50 % af lånene på maksimalt 25.000 kr., mens 90 % af samtlige lån har en låneramme på maksimalt 100.000 kr.

Roskilde Bank har oplyst, at 1.873 kunder har valgt at investere børneopsparingerne i værdipapirer, herunder også, men ikke alene, i Roskilde Bank aktier.

Endelig har Roskilde Bank oplyst, at 14.544 af bankens kunder alene har Roskilde Bank aktier i deres værdipapirdepot i Roskilde Bank.

Fig. 3. Diagrammet viser, hvor mange depoter i Roskilde Bank, der alene indeholder Roskilde Bank aktier og endvidere, hvor store depoterne er.

3.2. De undersøgte institutters markedsføringsmateriale

Samtlige de institutter, som Finanstilsynet har indkaldt materiale fra tilbyder salg af ansvarlig kapital i form af egne aktier eller garantbeviser. Typisk markedsføres disse på pengeinstitutternes hjemmesider – ofte sammen med et fordelsprogram og en generel markedsføring af pengeinstituttet – men herudover har pengeinstitutterne også i perioder gennemført salgskampagner med annoncer og brochurermateriale. Endelig udsender mange pengeinstitutter et blad til deres aktionærer/garanter, som også benyttes i markedsføringen af egne aktier/garantbeviser.

En gennemgang af det indsendte materiale og pengeinstitutternes hjemmesider viser, at egne aktier og garantbeviser typisk markedsføres som en mulighed for at støtte op om den lokale bank eller sparekasse og samtidig få del i de fordele, der knytter sig til at være aktionær. Det er i den forbindelse sædvanligt, at der på hjemmesiden gives oplysninger om den aktuelle kurs og kursudvikling og udbytte i de foregående år. Visse pengeinstitutter angiver også muligheden for at få del i kursstigninger og årligt udbytte som egentlige fordele ved at investere i aktien.

Eksempler på markedsføringsmateriale kan ses i bilag 3.

3.2.1. Finanstilsynets erfaringer vedr. markedsføring fra on-site inspektionerne

Et gennemgående træk ved Finanstilsynets on-site inspektioner har været, at de undersøgte pengeinstitutter har angivet, at man ønsker at få så mange kunder, der samtidig er aktionærer/garanter som muligt, men ikke nødvendigvis at den enkelte kunde foretager en stor investering i instituttets aktier/garantbeviser. Dette til trods for, at alle de undersøgte institutter har progressive fordelsprogrammer.

Dette understøtter det generelle udsagn om at mindre, lokale pengeinstitutter gerne vil knytte deres kunder så tæt til dem som muligt og samtidig få kunderne til at stille ansvarlig kapital til rådighed, så man kan sikre instituttets fremtidige uafhængighed og lokale forankring.

3.2.2. Regulering og vurdering af markedsføring

Markedsføring af garantbeviser reguleres af §§ 3-5 i bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder.

Markedsføringen af værdipapirer – herunder egne aktier – reguleres af kap. 4 i bekendtgørelse om investorbeskyttelse ved værdipapirhandel. Grundlæggende skal informationer til detailkunder om værdipapirer ifølge § 8 være klar og ikke-vildledende. Desuden indeholder bestemmelsen en række krav til markedsføring, som sammenligner værdipapirer, eller oplyser om tidligere/simulerede afkast.

Umiddelbart kan det være vanskeligt at adskille markedsføringen af egne aktier fra markedsføringen af de fordelsprogrammer, som rigtig mange pengeinstitutter har, og som er behandlet nedenfor.

Generelt er det dog Finanstilsynets vurdering, at den måde, hvorpå mange pengeinstitutter markedsfører sig selv og deres aktier på, efter en samlet vurdering næppe kan betegnes som værende *klar og ikke-vildledende*. Finanstilsynet har således via sin undersøgelse konstateret, at det at være aktionær typisk markedsføres på en måde, hvor man meget detaljeret beskriver muligheden for at støtte op om pengeinstituttet og de konkrete fordele, der er knyttet hertil, mens de risici, der altid er forbundet med at stille ansvarlig kapital til rådighed for en erhvervsvirksomhed, slet ikke berøres.

Hertil kommer at man i mange tilfælde oplyser om tidligere afkast og kursstigninger, som i den forløbne 10-års periode har været meget lukrative, men uden samtidig at gøre opmærksom på, at disse oplysninger ikke kan tages til indtægt for, hvordan det vil gå fremover. Der er således ikke tale om, at de oplysninger, man giver, ikke er korrekte, men at de er mangelfulde eller tegner et for ensidigt positivt billede af at investere i bankens aktier.

Finanstilsynet finder, at der er behov for, at pengeinstitutter foretager en kritisk gennemgang af deres hjemmesider og øvrige markedsføringsmateriale for at vurdere, om deres markedsføring stadig tegner et retvisende billede.

3.2.3. Arbejdsgruppens forslag vedrørende markedsføring

Arbejdsgruppen foreslår, at Finanstilsynet udarbejder en vejledning, som nærmere beskriver indholdet af reglerne i investorbeskyttelsesbekendtgørelsen og især hvad der ligger i kravet om, at informationerne skal være klare og ikke-vildledende. Ligeledes vil vejledningen til god skik bekendtgørelsen blive præciseret f.s.v.a. markedsføringen af garantbeviser.

3. 3. Fordelsprogrammer

Finanstilsynets har ved gennemgang af det indsendte materiale fra de 14 pengeinstitutter erfaret, at pengeinstitutter ofte tilbyder deres kunder en række fordele, når kunden også er aktionær eller garant. Aktionærfordele kendes ikke kun fra den finansielle sektor – der er f.eks. knyttet fordele til at eje Tivoliaktier eller aktier i DFDS – men det er kun pengeinstitutter, der har så omfattende fordelsprogrammer og markedsfører dem så systematisk.

Det indsendte materiale viser desuden, at de fordele, der er forbundet med at være aktionær eller garant ofte stiger progressivt med antallet af erhvervede aktier eller garantbeviser.

Finanstilsynets undersøgelse af det indsendte materiale viste dog samtidig, at den økonomiske gevinst, der er forbundet med at være aktionær eller garant i et pengeinstitut, er relativ beskeden. Typiske eksempler på økonomiske aktionær- eller garantfordele er rabat på betalingskort som Visa- og Mastercard, en lidt mere fordelagtig rente på indlån og udlån, gebyrfri valutaveksling og overførsler i netbank samt køb af aktien uden kurtage. Hertil kommer en gratis middag i forbindelse med generalforsamlingen og forskellige udflugter og underholdningsarrangementer som f.eks. kagebaking, bueskydning eller pileflet. Enkelte pengeinstitutter tilbød desuden rabat på rejser, kroophold etc.

Eksempler på fordelsprogrammer kan ses i bilag 4.

3.3.1. Finanstilsynets erfaringer vedr. fordelsprogrammer fra on-site inspektionerne

De pengeinstitutter, som Finanstilsynet tog på on-site inspektion hos, oplyste samstemmende, at filosofien bag deres fordelsprogrammer primært er, at de skal fungere som loyalitetsprogrammer, der knytter kunderne tættere til instituttet. Man opfatter således ikke fordelsprogrammerne som et middel til at sælge bankens aktier, men derimod mere som et middel til at fastholde eksisterende aktionærer. Man oplever generelt ikke, at fordelsprogrammet er styrende for en kunde, der henvender sig med et investeringsønske. Det er således primært eksisterende kunder, der ønsker at blive aktionærer, og ønsket typisk bunder i, at kunderne gerne vil støtte deres lokale pengeinstitut og sikre den fortsatte lokale forankring.

Alle de besøgte pengeinstitutter oplyste samtidig, at man til trods for at man har et progressivt fordelsprogram, ønsker en stor og spredt aktionær/garantkreds. Deres mål er således at have så mange aktionærer/garanter som muligt og ikke at få aktionærer/garanter med store beholdninger af aktier/garantbeviser. De øverste trin i deres fordelsprogrammer har derfor udelukkende til formål at tilgodese – og dermed holde på – de kunder, som af andre årsager i forvejen har en stor beholdning.

I de undersøgte institutter er det kendetegnende, at pengeinstitutts aktier/garantbeviser er spredt ud på rigtig mange aktionærer/garanter, og at kun meget få kunder har flere aktier/garantbeviser end der skal til for at nå de trin i fordelsprogrammet, som giver bedre rentevilkår/gebyrfri betalingskort.

De undersøgte pengeinstitutter underbyggede dette udsagn ved at oplyse, at den typiske aktionær/garant har et beskedent antal aktier/garantbeviser og har foretaget en relativt beskedent investering på mellem 10.000-40.000 kr. Aktionærer/garanter, der har større aktie-/garantbevisbeholdning har typisk været aktionær/garant i mange år og har købt aktier i forbindelse med kapitaludvidelser og/eller fået aktier/garantbeviser i gave eller arv. Kunder med meget store aktieposter udgør typisk mellem 1-5 % af den samlede aktionærkreds.

3.3.2. Regulering og vurdering af fordelsprogrammer

Bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder og bekendtgørelse om investorbeskyttelse ved værdipapirhandel indeholder ikke specifikke regler om fordelsprogrammer. Det gælder alle typer af fordelsprogrammer, som giver særlige fordele til en bestemt kundegruppe, det være sig aktionærer, helkunder, særlige aldersgrupper el. lign.

Markedsføringen af sådanne programmer er derfor alene reguleret af de generelle forbrugerbeskyttende regler, herunder især generalklausulen om at virksomheden skal behandle sine kunder redeligt og loyalt, forbuddet mod vildledning og de særlige regler om rådgivning. Fordelsprogrammer, som markedsfører værdipapirer, skal desuden overholde de særlige regler om markedsføring i investorbeskyttelsesbekendtgørelsen.

I vurderingen af aktionærfordelsprogrammer er det centrale spørgsmål, om markedsføringen af programmerne sker på en måde, som er egnet til at forskyde kundens fokus fra aktiekøbet til fordelsprogrammet, så kunden ikke er så opmærksom på de risici, der er forbundet med en aktieinvestering, fordi deres opmærksomhed fuldt ud er rettet mod de fordele, kunden kan opnå ved at købe aktierne. Er der tale om et progressivt fordelsprogram vil dette i endnu højere grad gøre sig gældende.

Finanstilsynet finder generelt, at den undersøgte markedsføring af aktionærfordelsprogrammer i meget høj grad fokuserer på de fordele, programmet giver og på de økonomiske gevinster, der kan være forbundet med at være aktionær, hvorimod den risiko, man påtager sig ved at stille ansvarlig kapital til rådighed, ikke berøres. Tværtimod reklamerer flere pengeinstitutter med, at man som aktionær får et fast årligt udbytte og andel i en kursstigning, som om man som aktionær i pengeinstituttet altid vil kunne forvente udbytte og kursstigninger.

Det følger af § 4 i bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder, at en finansiell virksomhed ikke må anvende vildledende eller urigtige angivelser eller udelade væsentlige information, hvis det er egnet til mærkbart at forvride kundernes økonomiske adfærd. Finanstilsynet finder, at markedsføringen af fordelsprogrammer i de virksomheder, som tilsynet har undersøgt, ligger på kanten i forhold til dette krav.

Finanstilsynet er opmærksomt på, at værdien af fordelsprogrammerne typisk er af beskeden karakter, og at de fordele i de progressive fordelsprogrammer, der er knyttet til at have en stor aktiepost, slet ikke står mål med den påkrævede investering. Det er på den baggrund Finanstilsynets opfattelse, at fordelsprogrammerne i sig selv næppe vil være bestemmende for at en kunde vælger netop at investere i et pengeinstituts aktier eller garantbeviser, men i højere grad fungerer som loyalitetsprogrammer for eksisterende aktionærer/garanter. Denne vurdering grunder især på, at den økonomiske gevinst ved at være aktionær eller garant er relativt beskeden og at dette også fremgår af markedsføringsmaterialet. Dette understøttes af de on-site inspektioner, som tilsynet har foretaget. I alle de undersøgte pengeinstitutter er antallet af aktionærer i de "højeste" fordelsklasser meget lavt. Markedsføringen skal ligeledes ses i sammenhæng med de rådgivningsforpligtelser, der påhviler pengeinstitutter, som sælger egne aktier /garantbeviser.

3.3.3. Arbejdsgruppens forslag vedr. fordelsprogrammer

I en række sager, der for nyligt er afgjort i Pengeinstitutankenævnet om køb af bankTrelleborg aktier, oplyste klagerne, at de ved vurderingen af køb af bankens aktier bl.a. lagde vægt på de fordele, der var knyttet til at være aktionær i banken. Når et fordelsprogram er tæt knyttet op til køb af egne aktier fjernes fokus fra risikoen ved købet.

Dette kunne tale for, at pengeinstituttet ikke længere skal have adgang til at belønne kunder med kontante fordele for at investere i pengeinstituttet. Dog synes det ikke hensigtsmæssigt med et totalforbud. I stedet anbefales at indføre

et forbud mod progressive fordelsprogrammer suppleret med en øvre grænse for det beløb, der udløser aktionærfordele. Arbejdsgruppen anbefaler, at beløbet fastsættes til 30.000 kr. på tidspunktet for anskaffelsen af aktierne. Derudover kan aktionærer fortsat tilbydes bagatelagtige goder som et gebyrfrit betalingskort, generalforsamlingsmiddag, arrangementer som foredrag og udflugter samt et aktionærblad. Dermed bliver belønningen for at støtte det lokale pengeinstitut beskeden og ligner det man kan få ved at støtte til den lokale sportsklub, biograf etc.

Et forslag som dette vil medføre, at kunderne kan adskille investeringen i aktien fra de mere uvæsentlige fordelsprogrammer, men har dog den fordel, at den lokale forankring til banken kan bibeholdes.

Arbejdsgruppen foreslår, at Finanstilsynet udarbejder nærmere regler herom.

3.4. Rådgivning om egne aktier og garantbeviser

Finanstilsynet anmodede de 14 pengeinstitutter om at indsende deres politik for interessekonflikter, interne forretningsgange og instrukser i forbindelse med salg af egne aktier. De undersøgte pengeinstitutter tilbyder alle egne aktier og garantbeviser og yder rådgivning i den forbindelse.

De undersøgte pengeinstitutter oplyste alle, at rådgivningen foregår efter samme forretningsgange, som rådgivning for værdipapirhandel generelt. Det vil sige, at der udarbejdes en egnethedstest med en risikoprofil eller en hensigtsmæssighedstest, hvis der kun er tale om en ekspedition uden rådgivning. Endelig har kunder mulighed for at foretage execution only-handling af egne aktier – typisk gennem netbanken.

Herudover havde alle de undersøgte institutter identificeret salg af egne aktier som en interessekonflikt og udarbejdet en politik for håndteringen af denne konflikt.

3.4.1. Finanstilsynets erfaringer vedr. rådgivning fra on-site inspektionerne

En af de undersøgte banker har en modelportefølje med bankens forslag til investeringer over 250.000 kr. I modelporteføljen indgår bankens aktier, som en finansiell aktie sammen med ca. 11 andre aktier. I den anden bank havde man ikke egne aktier med i bankens generelle investeringsforslag.

I den undersøgte garantsparekasse foretager man ikke aktivt salg af garantbeviser, men rådgiver kunder, der ønsker at købe garantbeviser, bl.a. ved at udlevere en brochure, hvori der oplyses om, at køb af garantbeviser indebærer at man stiller ansvarlig kapital til rådighed for sparekassen.

De undersøgte institutter oplyste samtidig, at alle kunder, der i dag køber aktier/garantbeviser rådgives efter reglerne i bekendtgørelse om investorbeskyttelse ved værdipapirhandel eller bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder, og at der i forbindelse med rådgivningen oplyses om de risici, der er forbundet med at stille ansvarlig kapital til rådighed ved at købe aktier eller garantbeviser.

På Finanstilsynet on-site inspektioner foretog tilsynet en gennemgang af pengeinstituttets rådgivningsværktøjer. Finanstilsynet erfarede i den forbindelse, at de undersøgte pengeinstitutter havde rådgivningsværktøjer, der generelt sikrer, at en kunde får udarbejdet en risikoprofil og vedkommendes investeringserfaring og – horisont afdækkes, samt at kunden modtager relevante oplysninger og rådgivning om de værdipapirer, som man efterfølgende tilbyder.

I forhold til investering i pengeinstitutters egne aktier, erfarede Finanstilsynet, at institutternes værktøjer er indrettet således, at der ved alle aktiekøb skal udarbejdes en risikoprofil.

3.4.2. Regulering af rådgivning om køb af egne aktier og garantbeviser

Rådgivningen om salg af egne aktier er ikke særskilt reguleret, men følger de generelle regler for investeringsrådgivning. Et pengeinstitut skal, inden den anbefaler et værdipapir til en detailkunde, foretage en egnethedstest baseret på oplysninger om kundens kendskab og erfaring, økonomiske situation og investeringsformål og tidshorisont. Er der tale om en ekspedition uden rådgivning skal man vurdere og oplyse kunden om, værdipapiret er hensigtsmæssigt for kunden, med mindre der er tale om execution only. For garantbeviser gælder, at pengeinstituttet skal yde kunden rådgivning.

Egne aktier kan desuden sælges uden rådgivning eller hensigtsmæssighedstest, hvis kunden på helt eget initiativ har efterspurgt aktien og afgivet en specifik købsordre (execution only).

De gældende regler, som kom efter MIFID direktivet, regulerer også de interessekonflikter, der kan være i finansielle virksomheder. Det følger bl.a. heraf, at et pengeinstitut skal identificere de typer af interessekonflikter, der opstår ved ydelse af investeringsservice, som kan være til skade for en kunde, og at værdipapirhandleren skal have en skriftlig politik vedrørende interessekonflikter. Der foreligger en interessekonflikt, bl.a. hvis en part kan få fordel ved at påvirke en anden parts dispositioner. Ved salg af egne aktier består interessekonflikten i, at banken har en interesse i at sælge sine egne aktier og omvendt har kunden en interesse i at investere sine penge bedst muligt. Det afgørende er, at bankens interesse i at sælge sig selv ikke overskygger kundens. Hvis en interessekonflikt i en konkret situation ikke kan undgås, skal kunden informeres herom, herunder om interessekonfliktens indhold.

3.4.3. Arbejdsgruppens forslag vedr. rådgivning om køb af egne aktier

Når det drejer sig om selve rådgivningen i forbindelse med salg af egne aktier er det umiddelbart opfattelsen, at de eksisterende rådgivningsregler burde sikre kunderne en ordentlig og forsvarlig rådgivning, hvis de følges systematisk.

Følges reglerne vil en kunde, som får anbefalet at købe et pengeinstituts egne aktier, først have fået udarbejdet en risikoprofil, som viser om kunden overhovedet har den risikovillighed, som investering i aktier kræver. Ligeledes skal aktiekøbet sammen med kundens øvrige investeringer passe til vedkommendes risikoprofil.

Hvis en kunde vælger kun at investere i sit pengeinstituts egne aktier eller at placere en meget stor investering i egne aktier skal vedkommende have en meget stor risikovillighed, eller have udtrykkelig besked om, at en sådan investering ikke passer med den risikoprofil, kunden selv har angivet at have.

Når man ser på aktionærgruppen i henholdsvis bankTrelleborg og Roskilde Bank er det påfaldende, hvor mange personer der alene har aktier i de to banker. Princippet om risikospredning synes ikke at være overholdt her.

Dette kunne tale for at begrænse pengeinstitutternes salg af egne aktie, idet pengeinstitutterne så længe det er lovligt, vil kunne bebrejdes, at hensynet til pengeinstituttet vejere tungere end den enkelte aktionær

Heroverfor står, at særligt for mange lokaltforankrede pengeinstitutter er salg af egne aktier af betydning for bankens funding og sikrer i øvrigt en vis likviditet i aktien.

Nogle medlemmer i arbejdsgruppen har peget på, pengeinstitutter fortsat bør kunne sælge egne aktier, hvis rådgivningen herom foregår efter de eksisterende regler.

Andre har anført, at det er vigtigt, at forbrugere og virksomheder har tillid til de finansielle markeder. Sagerne fra bankTrelleborg og Roskilde Bank viser, at der er behov for at genetablere denne tillid.

Ligeledes er der kommet eksempler frem fra Bonusbanken, der viser, at mens bankens ledelse arbejdede på højtryk med at finde yderligere finansieringskilder, har de ansatte fortsat solgt af egne aktier. Et salg som aktionæren efterfølgende har tabt på, da Bonusbanken fusionerede med Vestjydsk Bank.

Det har derfor været foreslået, at det forbydes banker at anbefale eller fremme salg af egne aktier overfor privatkunder. Det har været anført, at et forbud kan kombineres med en bagatelgrænse på 20.000 kr. for ikke-børsnoterede pengeinstitutter. Et anden forslag er, at et pengeinstitut alene må markedsføre og sælge egne aktier i forbindelse med en emission.

Danmark har undersøgt, om MIFID-direktivet er til hinder for, at man indfører et forbud mod at sælge egne aktier. Dette skulle der efter Kommissionens umiddelbare opfattelse ikke være noget til hinder for.

I stedet for her og nu at indføre et forbud mod at sælge egne aktier, foreslår arbejdsgruppen, at gruppens øvrige anbefalinger gennemføres, herunder forbuddet mod at udbyde lånefinansiering og regulering af brugen af fordelsprogrammer.

Samtidig opfordres Finanstilsynet til hvert år at foranstalte en temaundersøgelse, hvor der sættes fokus på pengeinstitutternes handel med egne aktier. En sådan undersøgelse skal offentliggøres.

Endvidere opfordres Finansrådet til at udarbejde en henstilling om, at når pengeinstitutter rådgiver kunder om salg af egne aktier, skal pengeinstituttet have særlig fokus på, om køb af aktien svarer til kundens risikoprofil og sikre, at der er en passende risikospredning.

Endvidere anbefaler arbejdsgruppen, at rådgivningsforpligtelsen i relation til garantbeviser uddybes. Det skal ske ved en præcisering af bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder.

Arbejdsgruppen anbefaler, at alle pengeinstitutter, når de rådgiver kunder om værdipapirhandel generelt, er opmærksomme på, om kunderne ved tidligere lejligheder har købt egne aktier i et sådant omfang, at kunden ikke har en passende risikospredning.

3.5. Uanmodet henvendelse i forbindelse med investering i værdipapirer

Regler i lov om forbrugeraftaler § 6 skal beskytte forbrugere på disses bopæl og andre lignende steder, hvortil der ikke er almindelig adgang mod uanmodet henvendelse fra erhvervsdrivende.

En erhvervsdrivende må således ikke uden forudgående anmodning rette personlig, telefonisk eller elektronisk henvendelse til en forbruger med henblik på straks eller senere at opnå tilbud eller accept af tilbud om indgåelse af aftale.

De eneste undtagelser til dette forbud giver erhvervsdrivende mulighed rette uanmodet personlig eller telefonisk henvendelse til en forbruger, når det gælder bestilling af bøger, tegning af abonnement på aviser, ugeblade og tidsskrifter, formidling af forsikringsaftaler og tegning af abonnement, der omfatter redningstjeneste eller sygetransport. Der gælder således i forbrugeraftaleloven alene få undtagelser fra forbuddet om uanmodet henvendelse. Reglerne i forbrugeraftaleloven er dog ikke til hinder for, at et pengeinstitut skriftligt kontakter sine kunder uden forudgående samtykke.

Til trods herfor har nogle få pengeinstitutter den opfattelse, at en bankrådgiver til enhver tid må rette telefonisk henvendelse til sin kunde med henblik på rådgivning, afsætning af produkter mv.

Hvis et pengeinstitut ønsker at rette uanmodet henvendelse til en kunde må det indhente et udtrykkeligt samtykke hertil.

Pengeinstitutankenævnet har i afgørelse af 35/2008 fastslået, at en henvendelse om ombytning af garantbeviser til aktier er i strid med forbrugeraftalelovens § 6, idet kunden trods samtykke til henvendelse i forbindelse med rådgivning og information om nye produkter og serviceydelser, ikke udtrykkeligt havde givet samtykke til uanmodet henvendelser om investeringer eller lignende.

Der skal således foreligge et udtrykkeligt samtykke fra kunden før et pengeinstitut lovligt kan rette uanmodet henvendelse om investeringsbeslutninger eller lignende. Et løfte afgivet af forbrugeren ved en erhvervsdrivendes henvendelse i strid med § 6 er ikke bindende.

3.5.1 Arbejdsgruppens forslag om uanmodet henvendelser

Finanstilsynet udarbejder en vejledning, der præciserer reglerne om uanmodet henvendelse i forbindelse med investering i værdipapirer og garantbeviser.

3. 6. Lån til finansiering af køb af egne aktier og garantbeviser

Lån til finansiering af køb af egne aktier er en særlig konstruktion, som kun kendes fra den finansielle sektor, idet der efter aktieselskabsloven gælder et almindeligt forbud mod selvfinansiering i lovens § 115, stk. 2.

Finanstilsynets gennemgang af 14 pengeinstitutters markedsføringsmateriale har vist, at ca. 25 % af de undersøgte pengeinstitutter aktivt tilbyder lån til finansiering af aktiekøb. I et af de pengeinstitutter, hvor Finanstilsynet foretog on-site inspektioner, markedsfører man sådanne lån, men instituttet oplyste at man i praksis stort set aldrig yder sådanne lån. Samtlige pengeinstitutter oplyste desuden, at man yder lån til finansiering af egne aktier eller garantbeviser, hvis kunderne efterspørger dette.

Det er herudover Finanstilsynets erfaring, at pengeinstitutter, der tilbyder lån til salg af deres egne aktier kun bevilliger et lån, hvis kundens samlede økonomiske forhold kan bære et evt. tab. Institutterne sikrer dette ved at holde kreditvurderingen adskilt fra investeringsrådgivningen. På tilsynets on-site inspektioner blev det videre oplyst, at det kun er et fåtal af aktionærer, der vælger at lånefinansiere deres aktiekøb, samt at når disse lån ydes sker dette som blanco-lån. Ingen af de undersøgte pengeinstitutter giver decideret investeringskreditter, der er sikret via pant i kundernes private ejendom. Det kan dog ikke udelukkes, at nogle kreditter er sikret via pant i kundernes private ejendom, idet pengeinstitutterne ikke kan sikre sig mod, at en kredit ydet til eks. nyt tag bruges til at købe aktier for som execution only i netbanken.

Samtidig viser Finanstilsynets inspektioner, at pengeinstitutter, som har ydet lån, der er dedikeret til finansiering af køb af egne aktier til privatkunder, typisk har ydet relativt beskedne lån - d.v.s. lån under 30.000 kr. Det er således klart undtagelsen, at privatkunder har optaget store lån til køb af egne aktier m.v.

3.6.1. Regler vedr. lån til finansiering af køb af aktier og garantbeviser

Lov om finansiell virksomhed § 46 indeholder et forbud mod at tilbyde lånefinansiering til køb af kapitalindskud i form af hybridkernekapital og ansvarlig lånekapital. Derimod indeholder den finansielle lovgivning ikke et forbud mod at tilbyde lånefinansiering i forbindelse med køb af et pengeinstituts aktier/garantbeviser.

Bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder stiller generelt krav om et pengeinstitut skal rådgive deres kunder, hvis det skønner, der er behov herfor. Pengeinstitutter er endvidere forpligtet til efter bekendtgørelse om investorbeskyttelse ved værdipapirhandel at vurdere en kundes evne til at bære et evt. tab i forbindelse med investeringsrådgivning. Ydelse af lån, der er øremærket til investering, vil typisk tilsige, at pengeinstituttet af egen drift

rådgiver kunden om de risici, der er forbundet hermed, med mindre kunden i forvejen er bekendt med disse risici, f.eks. fordi vedkommende tidligere har haft investeringskreditter.

3.6.2. Arbejdsgruppens forslag vedr. lån til køb af egne aktier og garantbeviser

Det er Finanstilsynets skøn, at pengeinstitutter generelt kun selvfinansierer salg af deres egne aktier og garantbeviser i begrænset omfang, samt at kunder oftest ikke bliver tilbudt sådan finansiering, men selv må efterspørge den. Der har dog været eksempler på pengeinstitutter som systematisk har tilbudt lånefinansiering i forbindelse med salg af egne aktier, bl.a. Roskilde Bank.

Selv om aktiv markedsføring af lån til køb af egne aktier ikke er sædvanligt forekommende og Roskilde Banks handlemåde ikke er udtryk for en generel praksis i sektoren, finder arbejdsgruppen, at det bør overvejes at indføre et forbud mod at tilbyde lånefinansiering af køb af egne aktier på linje med forbuddet i lov om finansiel virksomhed § 46. Efter denne bestemmelse må en finansiel virksomhed ikke ved et pengeinstituts, forsikringsselskabs eller realkreditinstituts tegning af kapitalindskud tilbyde lånefinansiering til køb af kapitalindskud. Herved adskilles investering og låntagning.

Det er arbejdsgruppens opfattelse, at det ikke i praksis vil være muligt at indføre et egentligt forbud mod at yde lån til finansiering af køb af egne aktier/garantbeviser. Det skyldes, at pengeinstituttet ikke altid vil være bekendt med, at et lån benyttes til at finansiere et aktiekøb. Det vil fx tilfældet i de situationer, hvor en kunde trækker lånebeløbet på sin kassekredit og efterfølgende køber bankens aktier – evt. via dennes netbank.

I Roskilde Bank var der mange erhvervsdrivende, der købte bankens egne aktier i forbindelse med, at banken ydede den erhvervsdrivende store anlægs lån. Filosofien var, at banken gerne så, at den erhvervsdrivende blev aktionær i banken, når man belastede balancen hårdt. Et såkaldt "noget for noget princip".

Arbejdsgruppen forslår, at forbuddet mod at lånefinansiere aktiekøb understøttes af en tilkendegivelse fra Finansrådet om at "noget for noget princippet" er uacceptabelt.

3.7. Placering af pensions- og børneopsparing i egne aktier

Der kan indsættes et afgiftsfrit indskud på børneopsparingskonti på 53.900 kr. i alt. Denne mulighed kan anvendes af forældre og bedsteforældre for hvert barn eller barnebarn.

Siden den 1. juli 1998 har midlerne på børneopsparingskonti kunne anbringes som puljeindlån eller i et særskilt værdipapirdepot efter de gældende regler om puljepension og andre skattebegünstigede ordninger.

Det indsendte materiale fra de undersøgte 14 pengeinstitutter viser, at ca. 25 % af pengeinstitutterne anbefaler, at kunder placerer deres pension og børneopsparing i pengeinstituttets egne aktier eller garantbeviser.

Derfor valgte tilsynet på de 3 on-site inspektioner at undersøge institutternes praksis for at tilbyde kunderne at placere deres pension og børneopsparing i egne aktier eller garantbeviser, samt hvor mange kunder der i praksis vælger at investere deres pensionsmidler/børneopsparing i egne aktier/garantbeviser.

Undersøgelserne viste forskellig praksis f.s.v.a. anbefalinger om at placering i egne aktier/garantbeviser.

Selvom der ikke er en kultur for at tilbyde sådanne placeringer, er der dog forholdsvis mange kunder, der efterspørger placering af pension og børneopsparing i egne aktier eller garantbeviser. Institutterne gjorde opmærksom på, at udover at de sædvanlige regler i investorbeskyttelsesbekendtgørelsen skal iagttages, så skal 20 pct. grænsen i puljebekendtgørelsen i forhold til placering af pensionsmidler også overholdes.

Der var mange kunder både i bankTrelleborg og Roskilde Bank, der havde placeret børneopsparingskonti i bankens egne aktier.

3.7.1. Arbejdsgruppens forslag vedr. placering af børneopsparing

Arbejdsgruppen finder, at man kan overveje at begrænse adgangen til at placere børneopsparing i noterede aktier til højst 20 pct. På den måde vil der være parallelitet mellem reglerne om børneopsparing og reglerne om rate- og kapitalpensioner³. På dette område gælder, at højst 20 pct. af midlerne må placeres i værdipapirer udstedt af en enkelt emittent.

Forslaget til ændring af puljebekendtgørelsen skal ses i lyset af, at "opsparing" i bekendtgørelsens § 1 er defineret som bl.a. indskud på børneopsparingskonti. 20% reglen i § 12, stk. 14 omfatter derfor også indskud på børneopsparingskonti. Problemet med manglende spredning opstår på grund af misforholdet mellem den samlede størrelse på en børneopsparingskonto - 36.000 kr. og bestemmelsen i sidste punktum i stk. 14 om, at man altid kan placere pt. 46.000 kr. i et værdipapir. Ved at ændre henvisningen f.s.v.a. børneopsparingskonti til det maksimalt tilladte indskud i et værdipapir på en børneopsparingskonto ændres beløbet fra 46.000 kr. til 3.000 kr.

Arbejdsgruppen anbefaler, at der ikke placeres mere end 20 pct. af børneopsparingen i en type aktier, på samme måde som det kendes fra pensionsområdet.

Finanstilsynet vil foretage ændring af bekendtgørelse om puljepension og andre skattebegunstigede opsparingsformer mv. så der er overensstemmelse med reglerne om kapital- og ratepension.

---

³ Jf. § 12, stk. 14 i bekendtgørelse om puljepension og andre skattebegunstigede opsparingsformer mv.

3. 8. Bonusordninger

Mange af aktionærene i bankTrelleborg A/S og Roskilde Bank A/S har givet udtryk for, at de har følt sig lokket og presset af deres bankrådgiver til at købe bankens egne aktier.

Mange mener, at den bankansatte står i en urimelig interessekonflikt ved på den ene side at skulle være loyal over for sin arbejdsgiver og tjene dennes interesse ved at medvirke til øget omsætning gennem salg af finansielle produkter, og ved på den anden side at skulle varetage hensynet til kunden, som skal have en ordentlig rådgivning, der tjener kunden bedst.

Det er påpeget, at bankrådgiveren har en særlig betroet stilling i forhold til kunden, idet de fleste kunder har stor tiltro til deres rådgiver, fordi det finansielle område for mange er ganske komplekst og svært at forstå.

Det anføres ofte, at kunderne risikerer ikke at få en ordentlig rådgivning, fordi bankrådgiverne bl.a. er provisionslønnet, så deres løn i et vist omfang afhænger af antallet af solgte produkter.

Pengeinstitutterne er efter reglerne om god skik forpligtet til at oplyse kunderne, hvis instituttet eller dets medarbejdere/rådgivere har en særlig interesse i rådgivningen udover den almindelige indtjening. Det samme gælder, hvis medarbejderen/rådgiveren modtager provision eller andet vederlag, og der er en direkte sammenhæng mellem det konkrete salg af produkter og vedkommendes aflønning. Bestemmelsen finder ikke anvendelse i forbindelse med værdipapirhandel. Inden for dette område er spørgsmålet reguleret af § 7 i bekendtgørelsen om investorbekendtgørelse om præmiering. Efter denne bestemmelse må en værdipapirhandler kun modtage bonus, hvis det sker med henblik på at øge kvaliteten af tjenesten, ikke berører værdipapirhandlerens forpligtelse til at handle i kundens interesse og kunden er informeret herom.

Finansforbundet har foretaget en undersøgelse blandt 3.229 tilfældigt udvalgte privatkunderådgivere i bankerne. Undersøgelsen viser, at 28 procent af de adspurgte har svaret, at de inden for det seneste år har oplevet mindst én interessekonflikt mellem god rådgivning og salg. Et stort flertal blandt privatkunderådgiverne i undersøgelsen vælger i tilfælde af en interessekonflikt mellem rådgivning og salg, at rådgive ud fra kundens interesser frem for bankens. Kun 5 procent af rådgiverne oplever interessekonflikter, hvor de tilsidesætter kundens interesser til fordel for bankens.

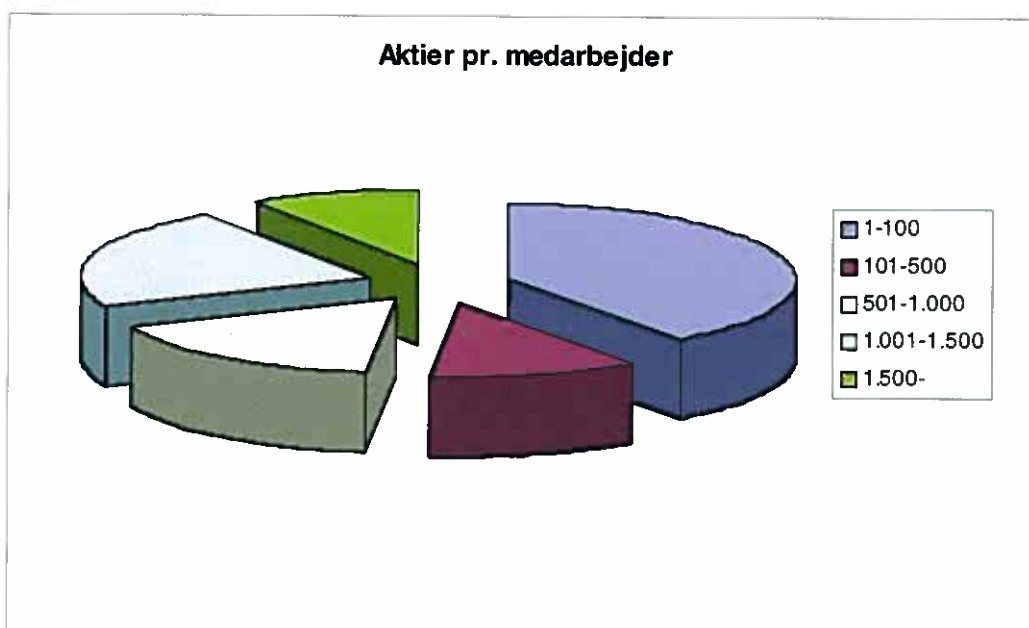
Gennemsnitligt foretager hver privatkunderådgiver i undersøgelsen 937 rådgivninger om året og rådgiverne oplever i gennemsnit 2,6 interessekonflikter om året. Det svarer til, at 0,3 procent af det samlede antal rådgivninger, der foretages, indeholder en interessekonflikt.

Stort set alle rådgivere arbejder under en eller anden form for salgscitament. 21 procent har personlige salgsmål, der udløser bonus eller personlige tillæg. 48 procent får deres personlige salgresultater offentliggjort på arbejdspladsen. 78 procent deltager i salgskonkurrencer. Deltagelse i disse aktiviteter hænger sammen med oplevelsen af et salgspres fra virksomheden

Undersøgelsen peger på, at det er de individuelle bonusordninger, der med til at skabe interessekonflikterne.

Fig. 4. Nedenstående figur viser fordelingen af Roskilde Bank aktier pr. medarbejder i Roskilde Bank. Finanstilsynet har foretaget en undersøgelse af, hvor mange medarbejderaktier den enkelte ansatte var i besiddelse af. Baggrunden herfor var, at det fra flere sider har været anført, at alene det faktum, at medarbejdere har aktier i det pengeinstitut, de arbejder for, skaber en interessekonflikt.

3. 8.1. Arbejdsgruppens anbefalinger

Det er arbejdsgruppens vurdering, at individuelle og kollektive bonusordninger, der er knyttet op på salg af egne aktier og garantbeviser vil være et væsentligt incitament for bankrådgiveren til at rådgive kunden til at købe pengeinstituttets egne aktier eller garantbeviser.

Arbejdsgruppen anbefaler derfor, at sådanne individuelle og kollektive bonusordninger ikke anvendes. Anbefalingen hindrer ikke, at bonus beregnes på grundlag af salg af finansielle produkter generelt, hvor pengeinstituttets salg af egne aktier eller garantbeviser indgår som en del af beregningsgrundlaget.

Arbejdsgruppens anbefalinger støttes op af en henstilling fra Finansrådet.

Bilag 1 - Regelgrundlag

Nugældende regler – MiFIDdirektivet

Pengeinstitutternes salg af egne aktier er omfattet af flere forskellige regelsæt afhængig af, hvad det er for forhold, der er under pådømmelse. Endvidere er der også forskel på hvilket regelsæt, der finder anvendelse afhængig af, hvornår aktiekøbet/aktiesalget er gennemført.

Dette skyldes, at der fra den 1. november 2007, som følge af MiFID-direktivet⁴, er indført nye regler om rådgivning i forbindelse med investering i værdipapirer.

MiFID-direktivet betyder i grove træk, at en værdipapirhandler er forpligtet til at rådgive sin kunde, når vedkommende yder investeringsrådgivning eller porteføljepleje. Dette skal ske ved at undersøge kundens økonomiske forhold, kendskab og erfaring, risikovillighed og investeringshorisont og – formål, og på baggrund af disse oplysninger udarbejde en egnethedstest, hvor kundens risikoprofil bliver opstillet. Risikoprofilen danner herefter grundlag for de konkrete anbefalinger.

Hvis en kunde henvender sig for at få gennemført en handel med et værdipapir uden rådgivning, skal værdipapirhandlen sikre sig, at den konkrete handel er hensigtsmæssig for kunden, d.v.s. at kunden kender de risici, der er forbundet med investering.

Kun handler, hvor kunden af egen drift afgiver en konkret bestilling, kan ordren ekspederes uden rådgivning eller hensigtsmæssighedstest – såkaldt execution only.

De nye rådgivningsregler er implementeret i bekendtgørelse om investorbekyttelse ved værdipapirhandel⁵, og erstatter de hidtidige bestemmelser om værdipapirhandel i bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder⁶.

Endvidere indeholder MiFID-direktivet krav om at en værdipapirhandler skal identificere og håndtere interessekonflikter, herunder den interessekonflikt der opstår, når et pengeinstitut markedsfører og sælger sine egne aktier. Direktivets bestemmelser om interessekonflikter er implementeret i bekendtgørelse om de organisatoriske krav til og betingelserne for drift af virksomheder som værdipapirhandler⁷.

Af bekendtgørelsens § 16, stk. 1 og 2, fremgår det, at en værdipapirhandler skal identificere de typer af interessekonflikter, der opstår ved ydelse af investeringservice, som kan være til skade for en kunde, og at værdipapirhandleren skal have en skriftlig politik vedrørende interessekonflikter. Det er op til ledelsen i den enkelte virksomhed - ud fra en analyse af de produkter

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/39/EF om markeder for finansielle instrumenter (MiFID).

⁵ Bekendtgørelse nr. 809 af 29. juni 2007 om investorbekyttelse ved værdipapirhandel.

⁶ Bekendtgørelse nr. 686 af 20. juni 2007 om god skik for finansielle virksomheder (historisk).

⁷ Bekendtgørelse nr. 428 af 9. maj 2007

og serviceydelser kunderne tilbydes og ud fra virksomhedens organisation - at identificere mulige interessekonflikter og begrænse disse mest muligt.

I vejledningen til bestemmelsen er anført, at der i hvert fald foreligger en interessekonflikt, bl.a. hvis en part kan få fordel ved at påvirke en anden parts dispositioner. Ved salg af egne aktier består interessekonflikten i, at pengeinstituttet har en interesse i at sælge sine egne aktier og omvendt har kunden en interesse i at investere sine penge bedst muligt. Det afgørende er, at pengeinstituttets interesse i at sælge sig selv ikke overskygger kundens. Hvis en interessekonflikt i en konkret situation ikke kan undgås, skal kunden informeres herom, herunder om interessekonfliktens indhold.

Endelig indeholder MiFID-direktivet regler om information og markedsføring af værdipapirer, som også gælder når et pengeinstitut markedsfører egne aktier. Bekendtgørelse om investorbeskyttelse ved værdipapirhandel § 8, stk. 1 fastslår blandt andet, at information, som må antages at blive modtaget af detailkunder, skal være klar og ikke-vildledende, ligesom bestemmelsens stk. 3 fastslår, at et pengeinstitut, når dette giver oplysninger om tidligere afkast for et finansiel instrument, skal medtage oplysninger om de fem foregående år og oplyse, at tallene er historiske, og at tidligere afkast ikke kan anvendes som en pålidelig indikator for fremtidige afkast.

MiFID-direktivet er et totalharmoniseringsdirektiv, som medfører, at der indføres den samme retstilstand inden for hele den europæiske union. Dette betyder, at man ikke på nationalt plan kan indføres yderligere krav til de finansielle virksomheder end det som allerede følger af direktivets bestemmelser.

Man skal være opmærksom på, at et garantbevis ikke er et værdipapir efter definitionen i MiFID-direktivet og at markedsføring og rådgivning om garantbeviser ikke er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om investorbeskyttelse ved værdipapirhandel. Markedsføring og rådgivning om salg af garantbeviser er fortsat reguleret af de generelle regler om rådgivning i god skik bekendtgørelsen og af bekendtgørelsens nye regler om vildledende og aggressiv markedsføring.

Regler før 1. november 2007

Det er relevant at se på, hvilke regler, der var gældende før MiFID-direktivets ikrafttræden den 1. november 2007, fordi mange af de aktionærer, som i dag har aktier i pengeinstitutter, herunder aktionærer i bankTrelleborg og Roskilde Bank, har købt disse aktier før den 1. november 2007.

Før den 1. november 2007 var rådgivningsforpligtelsen i forbindelse med køb og salg af aktier, herunder også pengeinstitutternes salg af egne aktier, omfattet af reglerne i bekendtgørelse om god skik for finansielle virksomheder.

Ifølge disse regler skulle et pengeinstitut, inden dette rådgav en kunde om investering i værdipapirer, anmode kunden om at oplyse om sin økonomiske situation, sin erfaring med de relevante finansielle ydelser, sit formål med at få ydelsen leveret og endelig sin risikovillighed.

Desuden skulle den finansielle virksomhed vurdere kundens evne til at bære et tab, hvis det skulle vise sig, at den foretagne investering kunne ende med et tab for kunden.

Endelig skulle et pengeinstitut i forbindelse med særlig risikofyldte investeringer sammen med kunden vurdere kundens muligheder for at bære et tab og efter omstændighederne fraråde kunden at gennemføre investeringen.

Markedsføring af værdipapirer var indtil den 1. november 2007 alene reguleret af den generelle bestemmelse om god skik for finansielle virksomheder.

Bilag 2 – bankTrelleborg & Roskilde Bank

1. bankTrelleborg

Repræsentantskabet for Sparekassen sparTrelleborg besluttede i marts 2007 at omdanne sparekassen fra garantsparekasse til et aktieselskab under navnet bankTrelleborg A/S. bankTrelleborg ansøgte i forbindelse med omdannelsen om notering på Københavns Fondsbørs. Baggrunden var, at sparekassen fra at være en lokal sparekasse med forankring i Slagelse og omegn havde udviklet sig til en moderne og regional bank.

I forbindelse med omdannelsen blev sparekassens garantier tilbudt at konvertere deres garantikapital til aktier i den nye bank

Hovedparten af garantierne i den gamle sparekasse valgte at konvertere deres indskudte garantikapital til aktier. For hver 1.000 kr. garantikapital, som kunden havde på konverteringstidspunktet, fik kunden 4 aktier à nominelt 20 kr., svarende til 250 kr. pr. aktie. De af garantierne, der ikke ønskede at konvertere garantikapitalen til aktier i den nye bank havde mulighed for enten at lade garantikapitalen stå uforandret de næste 5 år eller få garantikapitalen udbetalt.

I forbindelse med omdannelsen af Sparekassen sparTrelleborg blev sparekassens garantikapital genstand for regulær spekulationsforretning. Spekulation i garantikapital opstod blandt andet på baggrund af særdeles positiv omtale i magasinet Penge- og Privatøkonomi. Således var det beskrevet, hvordan det historisk set har været en god investering at opkøbe garantbeviser med henblik på at opnå stor fortjeneste, når der var sket konvertering til aktier. I artiklen blev der blandt andet henvist til, hvordan mange garantier havde fået store gevinster ved at opkøbe garantbeviser forud for omdannelsen af Sparekassen Himmerland.

Som følge af den store interesse fik eksisterende garantier alene mulighed for at konvertere den garantikapital, som allerede var indskudt inden omdannelsen, til aktier. Dette fremgår af det brochuremateriale, som banken udsendte til sine garantier i forbindelse med omdannelsen. Ud over ombytningen af garantikapital til aktier ville alle interesserede dog have mulighed for at købe aktier på Københavns Fondsbørs fra første handelsdag til markedskurs.

På 1. handelsdag for den nye aktie på børsen den 7. juni 2007 blev aktien handlet til kurs svarende til emissionskursen. I løbet af den 7. juni 2007 steg aktiekursen voldsomt og lukkede i kurs 420. Aktien holdt sig i kurs 420 henover sommeren 2007, men faldt langsomt i løbet af efteråret 2007 i takt med faldet på øvrige finansielle aktier.

I begyndelsen af 2008 var kursen på aktien tilbage ved udgangspunkt i juni 2007 og blev handlet til omkring 220 kr.

BankTrelleborg fusionerede med Sydbank A/S i januar 2008 efter at være kommet i en situation, hvor banken ikke kunne opfylde sit solvensbehov. Som en del af aftalen blev minoritetsaktionærerne tvangsindløst til en kurs på 59,3. Tvangsindløsningen af aktionærerne i bankTrelleborg A/S udløste en voldsom kritik af banken for dens markedsføring og rådgivning af salg af dens egne aktier i forbindelse med omdannelsen. Mange tidligere garantier, der havde valgt at konvertere deres garantbeviser, gav udtryk for, at de var blevet lokket og presset til at konvertere og at de ikke havde modtaget en ordentlig rådgivning om risikoen ved at investere i aktier. Endelig var der dem, der tillige havde lånt til køb af aktier i forbindelse med børsintroduktionen.

De kunder, som har stået frem i offentligheden med tab, som er betydeligt større end 20.000 kr. må efter al sandsynlighed være kunder, som på egen hånd har opkøbt yderligere aktier efter børsintroduktionen. Der har også været tilfælde, hvor både ægtefæller, bedsteforældre og børn hver især for deres midler, herunder også for børneopsparingerne, har investeret i garantikapital. Sammenlagt medfører dette selvfølgelig tab, der overstiger 20.000 kr. når alle i familien samlet opgør deres tab. Endelig kan det ikke udelukkes, at mange aktionærer ikke ser på, hvor mange penge de i sin tid har investeret i aktien, men hvad de ville kunne have fået hvis de havde solgt, da kursen var højest.

Det må anses for sandsynligt, at mange af garantierne ikke havde gjort sig klart, at det at være garant betyder, at man har påtaget sig en risiko. Omdannelsen fra garantsparekasse til bankaktieselskab ændrede den selskabsretlige status og garantierne fik mulighed for, at blive aktionærer. Det må anses for sandsynligt, at mange garantier konverterede deres garantibeviser til aktier uden at gøre sig klart, at de dermed erstattede et risikofyldt papir (garantbeviset) med et andet risikofyldt papir (aktien).

2. Roskilde Bank

Roskilde Bank har gennem de seneste 10 år oplevet en eksplosiv vækst både i udlån, garantier, depoter og i tilgang af nye kunder. I perioden 1996-2006 har Roskilde Bank åbnet 13 nye filialer, ligesom banken de seneste fem år har oplevet en stigning i aktiekursen på over 700 %. Den eksplosive vækst kan tilskrives nye filialetableringer, fortsat kundetilgang og vækst i forretningsomfanget.

Den stigende vækst og dokumenterede succes i form af højt udbytteudbetaling og stærkt stigende kurser førte samtidig til en øget interesse for Roskilde Bank aktien som decideret investeringsaktie. Dette afspejler sig blandt andet i tilgangen af nye aktionærer, som de senere år har været betydeligt stigende.

Roskilde Bank har i to omgange udvidet sin aktiekapital – i september 2005 og igen i marts 2007. Dette skete i begge tilfælde for at styrke bankens kapitalgrundlag forud for yderligere ekspansion, herunder særligt for at banken kunne opfylde egen målsætning om solvens.

Ved begge aktieemissioner kunne eksisterende aktionærer deltage med fortegningsret til de nye aktier til kurs 300 franko, hvilket har været en favorabel pris set i forhold til aktiens værdi på de daværende tidspunkter. Hovedparten af alle eksisterende aktionærer har deltaget i disse emissioner.

Aktieemissionerne er dog uanset en ens emissionskurs ikke identiske, idet aktien ved kapitaludvidelsen i 2005 havde en nominel værdi på 20 kr., mens aktiens nominelle værdi ved kapitaludvidelsen i 2007 var halveret og nu havde en nominel værdi på 10 kr.

Det betyder, at det reelt set var dobbelt så dyrt for aktionærerne at deltage i aktieemissionen i 2007 set i forhold til kapitaludvidelsen halvandet år forinden.

Roskilde Bank meddelte den 10. juli 2008, at den var tvunget til at foretage nedskrivninger i væsentligt større omfang end hidtil antaget. Af frygt for run på banken fik instituttet en likviditetsgaranti fra Nationalbanken. Garantien var blandt andet betinget af, at banken arbejdede målrettet på et helt eller delvist salg af banken.

Finanstilsynet modtog i dagene efter meddelelse om Nationalbankens likviditetsgaranti mange henvendelser fra aktionærene, der havde købt aktier i Roskilde Bank og som tillige var kunder i banken. Disse var bekymret for deres kontante indestående og frustrerede over det kurstab, de risikerede at lide ved Nationalbankens overtagelse af Roskilde Bank.

Fondsbørsmeddelelsen fra Roskilde Bank af 10. juli 2008 betød, at bankens aktier den 11. juli 2008 åbnede i kurs 77, hvilket var et faldt på 249 kr. per aktie, set i forhold til aktiens kurs på 326 i slutningen af 2007. Kursen på aktien har siden været svingende, men den er end ikke kommet op på samme pris, den kunne sælges til i slutningen af 2007.

Den 24. august 2008 meddelte Roskilde Bank på ny, at banken var nødsaget til at foretage yderligere nedskrivninger på udlån og hensættelser på garantier samt at banken havde været i udbud. Af selskabsmeddelelsen fremgik det også, at Roskilde Bank ikke længere opfyldte bankens individuelle solvensbehov eller solvenskravet efter § 124 i lov om finansiel virksomhed og at udbudsrunderne ikke havde givet noget resultat. Roskilde Bank anførte i denne sammenhæng, at der i forbindelse med den gennemførte due diligence var konstateret stor usikkerhed om boniteten af bankens udlånsengagementer.

På baggrund af den mislykkede udbudsrunde og bankens økonomiske situation, havde Nationalbanken og Det Private Beredskab tilbudt at købe alle aktiver og overtage al gæld og andre forpligtelser, bortset fra hybrid kernekapital, ansvarlig lånekapital og egenkapital.

Salget af Roskilde Bank blev gennemført som en aktivoverdragelse, hvor det købende selskab "Bankaktieselskabet af 24. august 2008" med Nationalbanken og Det Private Beredskab som aktionærer overtog den sunde del af Roskilde Bank. Den tilbageværende Roskilde Bank bliver nu et afviklingselskab, hvor de nødlidende engagementer forsøges afviklet på bedste vis til gavn for banken og aktionærene.

I forbindelse med bankens kollaps er Roskilde Bank blevet hårdt kritiseret for sin lånefinansiering til køb af Roskilde Bank aktier, som i nogle tilfælde var været lån i millionklassen.

Bilag 3 - Markedsføring

Nedenstående eksempler på markedsføring er tilfældigt udvalgt og er ikke udtryk for, at Finanstilsynet anser disse markedsføringstiltag for særligt problematiske i forhold til andet ikke-medtaget markedsføringsmateriale.

Eks. 1.

Bliv medejer og få fordele

Der er mange gode grunde til at blive aktionær i ....banken. I dag har banken mere end 45.000 aktionærer, så vi kan med rette kalde os en folkeejet bank.

I banken er vi glade for, at så mange af vores kunder også har valgt at være aktionærer i banken. Og vi vil derfor gøre vores til, at en investering i bank-aktier er til glæde for vores kunder og aktionærer.

Vi har sammensat en række attraktive fordele, som tilgodeser aktionæerne. Dine muligheder for at opnå aktionærfordelene afhænger af, hvor mange aktier du har, og i hvilket omfang du bruger os som bank.

Her er et udpluk af de mange fordele:

- Mulighed for højere rente på aktionærlønkontoen
- Endnu bedre rente på aktionærlønkonto og aktionæropsparing ved samling af enten billån og investeringskredit (lånepakke) eller boligfinansiering gennem banken
- 50% rabat på MasterCard inkl. rejseforsikringer
- 50% rabat på oprettelsesgebyret på Bolig- og AndelsBoligKredit
- Gebyrfri valutaveksling uanset beløb
- Gratis brug af checks uanset antal
- Gratis Visa/Dankort ved kassekredit på aktionærlønkonto eller beholdning på minimum 100 aktier

Du kan læse mere om vores gode aktionærtilbud ved at benytte menuen til venstre. Du er også meget velkommen til at kontakte os, så vi sammen får kigget på, hvilke muligheder der tjener dig bedst.

FordelsTjek

En anden mulighed er bankens FordelsTjek, hvor du hurtigt og nemt kan få et overblik over, hvordan du får de bedste betingelser.

Eks. 2

Aktionær

En investering i aktier i ....bank skal naturligvis give et godt afkast. ....bank har i de senere år haft en god og stabil udvikling med positiv indtjening og stigende egenkapital. Dette er også kommet vore aktionærer til gode.

2003	2004	2005	2006	2007	1. halvår 2008
58,5%	27,9%	62,1%	20,3%	20,3%	-15,3%

De anførte historiske afkast kan ikke anvendes som en pålidelig indikator for fremtidige afkast.

Aktionærfordele

....bank giver imidlertid vore aktionærer endnu flere fordele - f.eks.:

- Høj rente på aktionærkonto - op til 3,00% p.a., variabel rente
- Højere rente på lønkonto
- Lavere rente på lønkredit
- Gratis valutaveksling
- Gratis abonnement på tidsskriftet Pengenyt
- Deltagelse på vores årlige generalforsamling med efterfølgende spising

Læs mere om alle dine [Aktionærfordele](#).

Eks.3

....aktien

I dag ejer mere end 16.000 aktionærer ...Bank aktier.

Vi arbejder for det bedst mulige afkast til vores aktionærer. Det sker bl.a. via vores nye strategiske initiativer med stærk fokus på udvikling af stærke rådgiverkoncepter, anderledes indretning af vores filialer og en offensiv brandingstrategi.

Høj omsættelighed

Vi arbejder for, at vores aktier har en høj omsættelighed. Det gør vi dels for at sikre den bedst mulige prisfastsættelse af aktierne, og dels for at der konstant kan handles i aktien.

Værd at vide...

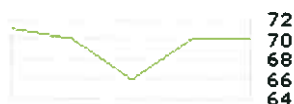
Når du investerer i vores aktier, får du et afkast, som består af et årligt udbytte tillagt udviklingen i aktiekursen.

Det er ingen omkostninger (kurtage eller lign.), når du handler ....Bank aktier hos os.

En ....Bank aktie har en stykstørrelse på 20 kr.

.... BANK AKTIEKURS

Periode: Sidste uge.

.... Fordele

Få flere fordele hvis du er totalkunde og ejer ....Bank aktier

Hvis du ud over at være aktionær også er privatkunde i banken, vil du med .... Fordele opnå ekstra attraktive vilkår på en lang række områder. Jo flere aktier du ejer, desto flere fordele får du hos os.

Sølv-, Guld- eller Platin-aktionær får fordele i ....Bank.

Sølv-, Guld- eller Platin-aktionær i .... Bank

Alt efter hvor mange aktier du ejer, bliver du placeret i en fordelsgruppe. Fx ejer Sølv-aktionæren mellem 10-99 aktier, og Guld-aktionæren ejer mellem 100-4.999 aktier. Jo flere aktier du ejer, desto flere fordele får du. Er du ikke totalkunde i ....Bank, så tal med rådgiveren om at blive det. Der kræver blot, at du bruger os til det hele, både til bank, realkredit, pension og forsikring.

Eks.4

Bliv Aktionær

Aktionærfordele

Som aktionær i ..... får du ekstra fordele. "Jo flere aktier du har, jo større fordele."

Vi har inddelt fordelene i 4 intervaller alt afhængig af hvor mange aktier du har. Intervallerne går fra 4 - 39 aktier, 40 - 79 aktier, 80 - 159 aktier og over 160 aktier.

Kunder under 25 år har også mulighed for at få glæde af aktionærfordelene. Det kræver kun 10 aktier.

Sådan bliver du aktionær

Du kan købe aktier i ..... i alle ..... afdelinger, og der beregnes naturligvis ikke kurtage ved køb når du er kunde i .....

Der er mange fordele ved at investere i aktier i .....

Du har mulighed for indflydelse

Som aktionær i ..... kan du deltage i aktionærmøder og på generalforsamlingen kan du være med til at vælge ..... repræsentantskab.

- **Mulighed for kursgevinst hvis aktierne stiger i værdi**
Du får andel i de fremtidige økonomiske resultater, som ..... præsterer.
- **Gratis oprettelse af Netbank** (min. 4 aktier)
- **Gratis valutaveksling** (min. 4 aktier)
Som aktionær har du mulighed for at veksle kontant valuta til eget brug uden at skulle betale gebyr.
- **AktionærKonto** (min. 4 aktier)
Som aktionær kan du få en aktionærkonto med en attraktiv rente på dine indskud.
- **AktionærKredit** (min. 4 aktier)
Som aktionær har du mulighed for få en aktionærkredit på fordelagtige rentevilkår.
- **PrivatSikring** (min. 4 aktier)
5% rabat på første års præmie ved tegning af nye forsikringer
- **Visa/Dankort** (min. 80 aktier)
Som aktionær har du mulighed for at få gratis Visa/dankort til din Aktionærkonto
- **Dankort eget design** (min. 40 aktier)
Som aktionær kan vælge at designe dit eget dankort helt gratis - max. et pr. år.
- **Rabat på Mastercard** (min. 40 aktier)
Som aktionær giver vi 50 % rabat på Mastercard
- **AktionærNyt**
2 gange om året modtager du bladet AktionærNyt.

- **Aktionærrejser**
Som aktionær i ..... tilbydes du busrejser i både ind- og udland.

Bilag 4 - Fordelsprogrammer

Nedenstående fordelsprogrammer er tilfældigt udvalgte og ikke udtryk for, at Finanstilsynet finder disse fordelsprogrammer for særligt progressive eller problematiske i forhold til fordelsprogrammer, som ikke er nævnt.

Eks. 1

Her er et udpluk af de mange fordele:

- Mulighed for højere rente på aktionærlønkontoen
- Endnu bedre rente på aktionærlønkonto og aktionæropsparing ved samling af enten billån og investeringskredit (lånepakke) eller boligfinansiering gennem banken
- 50% rabat på MasterCard inkl. rejseforsikringer
- 50% rabat på oprettelsesgebyret på Bolig- og AndelsBoligKredit
- Gebyrfri valutaveksling uanset beløb
- Gratis brug af checks uanset antal
- Gratis Visa/Dankort ved kassekredit på aktionærlønkonto eller beholdning på minimum 100 aktier

Gode muligheder med AktionærLøn

Har du mindst 50 aktier, kan du få AktionærLøn, som giver dig en bedre rente end på din normale lønkonto. Som en ekstra serviceydelse får du gratis checks og gratis kontoudskrift. Og har du en kredit på din AktionærLøn, får du gratis Visa/Dankort. Det er gebyrfrit at få oprettet kreditten.

Bedst og billigst

Savner du luft i økonomien eller en reservebeholdning til uforudsete udgifter, gode tilbud m.m.? Som aktionær med minimum 50 aktier har du mulighed for at få kredit til særlig lav rente. Der er intet oprettelsesgebyr. Sammen med kreditten får du et gratis Visa/Dankort.

Jo flere desto bedre...

Har du 50 ..... kan du få en attraktiv opsparing sammen med de øvrige aktionærfordele.

Renten afhænger af, hvor mange penge, der står på din konto - og hvor mange aktier, du ejer.

Pengene er ikke bundet - trods den høje rente

En fordel ved AktionærOpsparing er, at pengene ikke er bundet. Du kan hæve frit fire gange om året.

Få bonus på din opsparing

Ønsker du at få de bedste betingelser på din opsparing, kan du med minimum 50 aktier få AktionærOpsparing Bonus. Du kan få bankens bedste opsparingskonto, hvis du samtidig samler dine bankforretninger hos os og finansierer din [bolig*](#), din [bil](#) eller dine investeringer** gennem ..... Her får du vores bedste rente, der bliver endnu bedre, jo flere penge, du sætter ind. Du kan maksimalt indsætte 2 mio. kr. Pengene er ikke bundet, og du kan hæve på kontoen fire gange om året uden gebyr.

Hvis du har minimum 400 aktier i ..... kan du få vores attraktive opsparingskonto, selv om du ikke opfylder ovennævnte betingelser.

Eks. 2

Som aktionær i .....har du en række fordele. Du skal blot have 20 aktier for at nyde godt af disse.

For dig under 29 år er der også fordele at hente ved at være aktionær, og du skal blot have 10 aktier.

Aktionærfordele

- Et årligt kontant udbytte.
- Mulighed for kursgevinst hvis aktierne stiger i værdi.
- Bedre rente på din opsparing.
- Gratis valutaveksling
- Adgang til den årlige generalforsamling.
- Magasinet AktionærNyt sendt med posten.

Du kan købe .....aktier i alle bankens afdelinger, og der beregnes naturligvis ikke kurtagte ved køb af dem.

Eks. 3**Spar penge - få fordele - bliv Garant****GARANTFORDELE****Rente - garantindskud**

Forhøjet garantindskud
Rente

Garantiblad

Garantmede

Garantlån 1)

Valutaveksling

Brug af egne pengeautomater

Brug af checks

MasterCard:

Standard kort

Guld kort

Platinum kort

Eget kortdesign - første kort

Garantopsparing 2)

Netbank (oprettelse)

Salg af værdipapirer ved omlægning til SEBInvest,

Sparinvest og Valuinvest

VISA/Dankortgebyr

Brug af indenlandske pengeautomater

Plankalender

Årlig invitation til kulturelt arrangement til favepris

Garantbasis*)

Indskud

5.000 - 9.999 kr.

4,00 %

Garantplus

Indskud

10.000 - 19.999 kr.

4,00 %

Garantekstra

Indskud

20.000 - 39.999 kr.

5,00 %

40.000 - 150.000 kr.

6,50 %

Ja

Ja

Ja

Ja

Ja

Ja

Ja

Ja

Ja

Gratis

Gratis

Gratis

Gratis

Gratis

Gratis

3 gratis pr. kvartal**)

3 gratis pr. kvartal**)

10 gratis pr. kvartal**)

Gratis

50 kr. rabat

100 kr. rabat

100 kr. rabat

200 kr. rabat

100 kr. rabat

300 kr. rabat

Gratis

Gratis

Indskud x 10

Indskud x 20

Gratis

Gratis

Kurtagefrit

Kurtagefrit

50 kr. rabat

150 kr. rabat

Gratis

Gratis

Ja

